

Lara Paukovič
POLETJE V GOSTILNI

Knjigo z neizmerno hvaležnostjo posvečam babici Mariji.

Nana, brez tvoje podpore mi ne bi uspelo!

Zarečeni kruh je kar okusna jed. Še preden se dvakrat obrneš, ti ga tlačijo v usta, kmalu zatem pa se z njim naziiraš kar sam. V mojem primeru ni bilo nič drugače, kot najstnica sem namreč prisegala, da se v gostinstvu ne bi zaposlila niti mrtva. A da bi prišla do svoje prve prave gostinske izkušnje, sem morala prehoditi še nekaj stopničk. Začelo se je precej obetavno: po koncu prvega letnika gimnazije, imela sem jih šestnajst, mi je v naročje padla zelo solidna služba – Tanja se je uspela dogovoriti, da so me v njeni agenciji zaposlili kot tajnico. Sicer je veljalo pravilo, da gimnazijcev in študentov ne jemljejo, a Tanja je prebrisano igrala na karto matere samohranilke, za katero so pravila malo drugačna. »Da se naučiš odgovornosti,« mi je rekla. Zakaj pa ne, seveda sem sprejela izziv, čeprav mi tedaj finančno ni prav nič manjkalo. Pridna kot mravljica ter izjemno hvaležna za ponujeno priložnost sem en mesec prelagala fascikle in dvigovala telefone, za kar sem dobila šeststo evrov. Prihodnje poletje se je dotok medu in mleka ustavil, kajti zavrnilo so mojo prošnjo, odpustili pa celo študentko iz sosednje pisarne, mlado avšo, ki je bila že pred mojim prihodom na delovnem mestu precej dolgo – kljub pravilu o nezaposlovanju študentov, ki sem ga omenila malo prej. Ko sem Tanjo vprašala, na podlagi česa so jo sploh vzeli, se je samo namuznila. Šele čez čas se mi je posvetilo, kam je merila.

Znati se je bilo torej treba drugače, v nasprotju z letom pred tem je bilo namreč nujno, da si najdem službo. S takratnimi sošolkami smo se dogovorile, da bomo zaključek poletja preživele na glasbenem festivalu v tujini, taki dogodki pa so za Tanjo potrata denarja, kar mi je dala jasno

vedeti. »Od mene za to festivalsko preseravanje ne dobiš niti centa.« Vseeno je zopet posredovala – najprej pri fotru, njegova takratna ženska je namreč delala za neko kozmetično podjetje. A tega se je, jasno, lotila popolnoma narobe, kajti če bi bil oče na začetku še pripravljen prosjati svojo ljubico, da me vzame v službo, si je po tistem, ko mu je Tanja po telefonu rekla, da se bo »pri tej tvoji cipi pa ja kaj našlo«, gotovo premislil. Edini, ki me je bil takrat pripravljen zaposliti, je bil tako neki Tanjin znanec – tokrat v svojem lokalju. Malo je manjkalo, pa bi opustila sanje o festivalu, kajti res mi ni šlo v glavo, kako se bom z dvema levima rokama ter nezmožnostjo razlikovanja med različnimi vrstami vina in žganih pijač znašla za šankom. Vendar se da očitno tudi človeka, za katerega sta chardonnay in cabernet eno in isto, nekako izučiti za ta poklic. Po nekaj nezgodah s prevrnjenimi pladnji in razbitimi kozarci sem se približno spoznala na osnovne reči, delo pa počasi vzljubila, saj mi je omogočalo, da sem bila vsakodnevno v stiku s turisti iz najrazličnejših koncev sveta, ki jim je ugajala lokacija barčka in so se v njem pogosto ustavljali. Te izkušnje pravzaprav nisem zares dojemala kot gostinško delo, zaradi moje mladosti je bil lastnik namreč do mene precej prizanesljiv, tako da mi je bilo mnogo opravil za šankom prihranjenih. Ko je bilo treba, je pač vskočil kateri od bolj izkušenih natakarjev. Poleg tega je bil bar na nivoju – ne samo priljubljena postojanka turistov, temveč tudi umetnikov, celo kakšen znan obraz je sem ter tja zašel k meni na kavo ali kozarček vina, in ko si v najstniških letih, stiki s tovrstnimi ljudmi hitro pripomorejo k temu, da se počutiš nadvse pomembnega. Na začetku sem bila vsa ekstatična, sčasoma pa sem se naučila, kako nadzoruješ svoje navdušenje. To je večšina, ki mi še danes pogosto pride prav – neverjetno je namreč, kaj zavedanje, da jih

občuduješ, sproži v ljudeh. Ob tem je popolnoma nepomembno, za koga gre – sošolca, ki mu želiš biti podoben pri dvanajstih, nadrejenega ali javno osebo; razmerje moči se vzpostavi in ne glede na to, kako se trudiš, situacije ne moreš več vrniti v prvotno stanje.

Lokal je šel kmalu iznenada v stečaj. Poletje zatem sem se torej odločila, da svojega bremena ne bom zopet preložila na Tanjina ramena, pač pa bom delo iskala sama. Konec koncev sem imela že osemnajst let in to ni kar tako. Preizkusila sem princip priložnostnih del – izkupiček sicer ni bil slab, a nisem prepričana, če bi imela danes dovolj potrpljenja za nekatera izmed njih. Po maturi sem med ponovnim iskanjem bolj konkretne službe naletela na oglas za pomivalko posode v vrtcu. Saj vem, kdo pri zdravi pameti bi se sploh odzval na kaj takega? Toda zatrdim lahko, da nisem imela veliko izbire. S Tanjo sva bili dogovorjeni, da si bom sama plačala polovico vozniškega izpita, in na voljo je bilo to ali pa McDonald's. Vzeli so me za dva tedna (redno zaposlena pomivalka je bila namreč na bolniški), ki se ju zelo slabo spomnim, lahko povem le, da sem pet do šest ur dnevno pomivala lonce, v katerih so plavali ogabni ostanki hrane, v kuhinji pa so mi družbo delali ščurki. Če bi starši otrok vedeli za to, bi zagnali cel cirkus.

Vpisala sem sociologijo in slovenistiko. Slovenistika je za las premagala primerjalno književnost, ki bi bila glede na moj zavidljiv bralni opus prav tako smiselna izbira. A komparativisti so posebneži, nimajo ne smisla za red ali odgovornost ne občutka za to, kaj s tem študijem pravzaprav želijo početi v življenju. Dela, ki jih obravnavajo, interpretirajo povsem po svoje, izven sistema, malo se poskušajo akademsko udejstvovati, večino časa pa se igrajo boeme. Vedela sem, da se nekdo z občutkom za dolžnost

med takšnimi ljudmi ne bi dobro znašel. Na mojih izbranih študijskih smereh je bilo drugače, in tudi svoje standarde, kar se tiče služb, sem nameravala s prihodom na faks postaviti na novo. Vsekakor mi ni bil več blizu gimnazijski princip, da je vseeno, kako služiš denar, saj sem bila prepričana, da bom s pridnim in prizadevnim angažiranjem na vseh področjih študentskega življenja dosegla, da mi prihodnje poletje dela izven svojega področja sploh ne bo treba iskati. Lahko bi recimo asistirala v šolski knjižnici. Pričela z lektoriranjem, inštrukcijami ali pisanjem strokovnih člankov ... Vendar sem se spet uštelala, kajti situacija je bila tu obratna kot na primerjalni: cel kup sošolcev in sošolk je bilo bolj pridnih od mene in zdelo se je, da tisto, za kar si prizadevam sama, že dlje časa z lahkoto počnejo. Z nič večjo izbiro kot prejšnja poletja sem bila lahko presneto vesela, ko me je po koncu prvega letnika Tanjina znanka Andreja vzela za varuško svoje hčere Lane. Andreja, nekdanja manekenka, se je s Tanjo družila na faksu (čepprav mi pri najboljši volji ni uspelo ugotoviti, kaj bi lahko imeli skupnega), dokler ga ni obesila na klin, še pred diplomo se je namreč spečala z bogatim Srbom, verjetno mafijcem, ki je imel v lasti precej uspešno verigo trgovin, nekaj franšiz tudi v Ljubljani. Vzelo mi je precej časa in potrpljenja, da sem njunega razvajenega otroka navadila na svojo bližino, sem pa dobila edinstven vpogled v življenje bogataškega para. Medtem ko sem jaz čepela ob Lanini postelji in se pretvarjala, da se pogovarjam z njenimi barbikami, sta starša hodila po večerjnih, koktejlkih, družabnih dogodkih in zabavah. Andreja se nikoli ni zaposlila, za njeno materialno blagostanje je bilo namreč poskrbljeno, a za ceno lastne svobode in dostojanstva. Vse v družini je namreč odredjal njen idiotski tip, ki mu je bilo za lastno ženo tako vseeno, da se mi je na trenutke kar

smilila. Imam ga na sumu, da jo je celo varal – pa saj je vsakemu, ki zna sešteti dva in dva, jasno, kako stvari stojijo v takšnih zvezah. Punčka je bila, nasprotno, njegova princeska. Sploh je ni klical po imenu, samo »tatina princeza«. Zahojen Srb.

Drugi letnik, sem si obljubila, bo drugačen. Res sem stopila v akcijo. Prosila sem sošolce, za katere sem vedela, da delajo, da mi priporočijo koga, ki potrebuje lektoriranje ali pisanje člankov. Tudi poučevanja sem se bila pripravljena lotiti, čeprav nisem ravno potrpežljive sorte. Če sem samo pomislila, da bi morala kakšnemu ne preveč dojemljivemu gimnazijcu razlagati, kaj sploh so stavčni členi, me je kar zmrazilo. Priložnosti za to navsezadnje nisem dobila, sem si pa do konca leta uspela ustvariti manjšo bazo strank, ki so jih zanimale moje lektorske usluge. Zanimanje je sicer trajalo le tako dolgo, dokler so jih lahko dobili po smešno ugodni ceni. Sram me je priznati, da sem večinoma delala za drobiž, a stranke so bili najpogosteje moji vrstniki, ki ti za lekturo obsežnega članka nonšalantno ponudijo deset evrov, če nočeš, pa nič, bodo pač šli k drugemu. K še enemu študentu, ki tako ali tako nima pravice, da bi se približal cenam pravega lektorja. Imela sem srečo, da sem dobila v lekturo dve seminarski nalogi, s čimer sem zaslužila malce več, vendar je bila to še vedno žepnina, daleč od spodobne plače.

Tako kot leto poprej mi je uspelo vse obveznosti drugega letnika opraviti v prvem roku in kljub poletju sem pričela razmišljati, česa se bom lotila v diplomii. Bolj kot izbira teme me je tedaj sicer skrbelo dejstvo, da sem zopet revna kot cerkvena miš. Zadnji prihranki so skopneli na morju – pravzaprav vse očitno niso bili prihranki, glede na to, da je bilo stanje na mojem bančnem računu ob zadnji kontroli mizernih –178,56 €. Ne zahtevam veliko,

sem ob tem pomislila, bi pa vseeno rada videla, da bi mi minus uspelo pokriti na kak drug način kot s pomivanjem posode.

2

Prvi razgovor, na katerega so me povabili tisto poletje (povabili tu pomeni, da so se dejansko oglasili na telefon v nasprotju z ostalimi delodajalci, ki sem jim telefonirala), je bil za delo v butikiu z oblačili v trgovskem centru. Oglas na strani študentskega servisa je zatrijeval, da *izkušnje niso pogoj*.

»Si že delala u butikiu?« me je kljub temu najprej vprašala ženska za pultom. Tudi če ne bi tako trdo izgovarjala l-jev, bi precej hitro ugotovila, da je čefurka – po njenem očitnem trudu, da nase spravi čim več prodajnih artiklov. Večina čefurk, pa naj gre za petnajst- ali dvaintridesetletnice, ne premore niti kančka občutka za estetiko. Okoli vratu so ji visele tri ogrlice, ki sem jih opazila tudi na stolu ob blagajni in ki verjetno niso bile mišljene za to, da se jih nosi hkrati, čez sintetično obleko si je nadela brezrokavnik, sandali iz plastike pa so se začuda ujemali z ogromnimi plastičnimi uhani.

»Ne. Imam pa veliko drugih izkušenj. Zelo rada delam z ljudmi.«

Ne vem, zakaj sem se sploh trudila z dodatnimi argumenti, po njenem zblojenem pogledu sem namreč hitro ugotovila, da bo razgovor približno tako uspešen kot klepet s steno.

»Sori, mi uзимamo samo take s iskušnjami s prodajo.«

»Na študentskem servisu so rekli, da izkušnje niso potrebne.«

»Nije mi jasno, kako to. Uzela bom tvoj kontakt, in če se slučajno nobena ne javi, te pokličemo.«

Morda ne bi bilo slabo, če bi dali prednost prodajalkam, ki dejansko znajo slovensko, ne pa da zaposlijo

neko Bosanko (ali karkoli je že bila), ki kupce odganja že s svojim videzom. Čeprav bi lahko vedela. Ko sem pred razgovorom na internetu iskala informacije o butiku, sem naletela na njihovo stran na Facebooku, na kateri so dnevno objavljali novosti s pripisi, kakršen je bil *Nove majičke!*. Verjetno je prodajalka poskrbela tudi za to. Da me ne bodo poklicali, mi je bilo kristalno jasno. Tudi nad napačnimi podatki v oglasu nisem bila več tako presenečena kot pred leti. Delo v butiku bi se sicer res dalo opravljati s pomanjkanjem izkušenj, a zgodilo se je že, da sem naletela na ponudbo za delo v katerem od znanih lokalov v centru mesta, ki je ob večerih nabito poln, pripis pa je bil prav tak – *izkušnje niso pogoj*. Če bi se prikazala na razgovoru in omenila, da jih nimam, bi me verjetno postavili pred vrata, še preden bi se utegnila predstaviti. A zakaj bi se kdo drug razen nas študentov ubadal s tem? Predpostavlja se, da imam časa tako ali tako na pretek, ves dan lahko hodim z enega konca na drugega in poizvedujem, če so podatki, ki sem jih dobila v povezavi z določenim delom, točni. Medtem pa Bosankica dela v šminkerski trgovini in vleče denar, ki ga bo namesto za tečaj slovenščine zagonila za nov komplet plastičnega nakita. *O, tempora! O, mores!** bi rekel Cicero, eden mojih priljubljenih latinskih avtorjev. Med urami latinščine v gimnaziji je mnogo sošolcev doživljalo živčne zlome, meni pa je bil jezik všeč od samega začetka. Nisem se še srečala z jezikom, ki bi bil tako sistematičen – čisto vsako stvar se da kategorizirati. Na ta račun je sklanjatev, spregatev in časov seveda ogromno, a ko iz leta v leto osvajaš nove slovnične strukture, ki se zlagajo v končno sliko, tako kot koščki pri sestavljanju ali lego kocke, je to zares poseben

---

* O, časi! O, navade!

občutek. Takrat sem se na pamet naučila nekaj izrekov, ki pridejo prav v različnih situacijah.

Tisto popoldne sem govorila še z Ino, znanko, ki je teden pred tem pričela delati kot pomivalka šip na bencinski črpalki in za katero sem upala, da bi mi lahko izprosila kakšno delovno mesto, a po njenih besedah ni bilo »nobenih šans, da bi prišla noter«.

»Jaz sem službo dobila prek tete, saj veš,« je rekla. »Pa tudi tako ti je ne bi priporočala. Nekatere stranke so nemogoče, nobenega spoštovanja nimajo.« Priznala je, da napitnino od njih sicer vseeno dobi. »Samo od tega včasih zaslužim tudi po trideset evrov na dan.«

Kratek ekskurz o tem delu: urna postavka pomivalcev šip je smešno nizka, zato je njihova prava plača pravzaprav izkupiček napitnin strank, ki jim očistijo šipe. Nekateri seveda kljub storitvi, ki so je bili ravnokar deležni, ne pustijo niti centa, spet drugi se izprsijo, a šele po tem, ko nekaj minut duhovičijo na račun žensk, ki perejo avto (hollywoodski stereotip, seveda). Kakšne vrste komentarjev so deležni moški pomivalci, če sploh kakšnih, mi Ina ni znala povedati, vsekakor pa ni bilo težko razumeti njene situacije. Če dolgonoga blondinka, kakršna je, ponudi čiščenje šip bedaku z ogromnim avtomobilom in še večjim egom, lahko že vnaprej predvideva, kakšna bo reakcija. Od kod ti ljudje črpajo svojo neusahljivo samozavest, je bila zame, in verjetno še za marsikatero žensko, od nekdaj uganka.

Ker je Tanja zopet delala do poznih večernih ur in torej doma ni bilo nikogar, s komer bi lahko delila svoje razočaranje ob neuspelem razgovoru, sem se poigravala z idejo, da bi poklicala Tomaža. Teden pred tem mi je sporočil, da pride za nekaj časa nazaj v Ljubljano in da bi se lahko, če sem le prosta, *na hitro videla*.

Seveda nisem od včeraj, da bi mislila, da bi se Tomaž prišel pogovarjat, pa vendar, bolje kot nič. Najbrž bi ga lahko pripravila vsaj do tega, da bi med gledanjem dolgočasnega filma poslušal moje negodovanje, me odnesel v posteljo, z mano preživel noč, zjutraj pa mi med rjuhe dostavil rogljičke iz bližnje pekarnice. Nato bi se celo popoldne objemala in poslušala ptičje petje.

Šalo na stran – verjetno bi se vse naštetu res zgodilo, če bi po svetu hodili fiktivni partnerji (če želim biti dosledna, bi bilo morda bolj smiselno, da na tem mestu uporabim vseprisoten termin moderne dobe, *prijatelj z bonusom*), a Tomaž je bil žal samo Tomaž, tako resničen, kot je to sploh mogoče. Polovico filma bi seveda preskočil, dostavo zajtrka v posteljo pa tudi. Zjutraj bi se jezil, ker spet ne bi našel kave (o tem, da bi našel pot do pekarnice, sem lahko samo sanjala), in šele ko bi mu jo skuhala jaz ter na mizo postavila nekaj rezin opečenca, bi postal bolj živahen. Kakšno uro bi debatirala o študiju, vremenu in iskanju službe, pobuda za to bi seveda prišla z moje strani, ker je njegova družina tako premožna, da se mu gladko fučka, nakar bi ga morala počasi odsloviti, vedno je namreč obstajala možnost, da bi se razkomotil na kavču v moji sobi in ostal do naslednjega jutra, ne glede na to, da Tanja obiskom, ki se predolgo zadržujejo pri naju, ni bila posebno

naklonjena – razen če se je v službo odpravila zgodaj zjutraj in sploh ni opazila, da je kdo pri meni. Razmišljala sem že, da bi bil mogoče čas, da bi se preselila na svoje, da bi imela absolutno svobodo in da se obiskovalcem ne bi bilo treba bati, da so nezaželeni. Pa vendar – kdo bi ti obiskovalci sploh bili, razen Tomaža? Nisem se družila z veliko ljudmi, posebej odkar sva se z Niko odtujili, poleg tega sem na koncu dneva vedno potrebovala svoj mir. Doma sem ga imela, Tanja je bila namreč ali v službi ali pa je v svoji sobi gledala film/odgovarjala na službene e-maile/pripravljala material za prihodnji delovni dan. Kljub temu pa je bila njena prisotnost hkrati izgovor za to, zakaj osebi X ali Y ne morem ponuditi prostora v svoji postelji – čeprav bi to *naduse* rada storila.

S Tomažem sva se na tej točki videvala dovolj dolgo, da sem ga poznala do obisti, a sem se še vedno dobro spominjala najinih začetkov in svojega navdušenja ob ugotovitvi, da se zanima zame. Konec koncev ni bil videti slabo, poleg tega je bil lepo vzgojen, nekdanji športnik in sorazmerno priden študent, za katerim se je, preden sva se zapletla, ozirala marsikatera moja znanka. To, da »ne išče nič resnega«, mi pri takem paketu ne bi smelo predstavljati ovire. In resnično se težava ni skrivala v tem. Problematično je bilo dejstvo, da sem se, ko sva navsezadnje le postala malo več kot prijatelja, po vsakem najinem srečanju spraševala, kako je mogoče, da v njegovi navzočnosti ne čutim ničesar. Toda ker mnoge teorije ljubezni pravijo, da se čustva lahko razvijejo tudi iz všečnosti in da je zaljubljenost pravzaprav iluzija, sem se odločila počakati. Čakala sem debelo leto. In še vedno se ni zgodilo nič! Sicer so bila najina srečanja sčasoma vse redkejša, a sem kljub temu začejala obžalovati, da sem odnosu kadarkoli pustila napredovati s prijateljskega

polja. Jasno kot beli dan je bilo, da bom zadevo morala končati, a ker je bilo moje ljubezensko življenje tako neznanško dolgočasno, mi nikakor ni uspelo. Zaradi Tomaža sem imela namreč vsaj izgovor, da sem se držala stran od klavnih likov, s katerimi sem si krajšala čas, preden sem ga spoznala. Med največje polomije so gotovo spadali zalezovalec, s katerim sem se dobila samo enkrat, zatem pa mi je dolge mesece pošiljal sporočila in spraševal, kdaj se bova spet videla, vase zaverovani samooklicani lepotec, ki si je dan organiziral glede na obroke in treninge, s katerimi je ohranjal svojo fantastično linijo, ali pa tipček, ki si je na moč prizadeval, da bi se prikazal kot poštenjak, hkrati pa ni vedel, da vem, da ima v domačem kraju (prihajal je iz neke zakotne vasi) resno dekle. Moški, ki mislijo, da ni nihče v njihovi okolici seznanjen s tem, da nekje v omari skrivajo punco, so sploh posebni primerki. Če se zapleteš z njimi in jih dobiš na laži, seveda sledi pojasnilo, da »punca ni resna« ali da »imata odprto razmerje«. Vseh teh izgovorov, ki so si bili vsakokrat podobni kot jajce jajcu, sem bila do grla sita.

A če dobro pomislim, sem imela pravzaprav srečo, da mi je bila drama, ki je navadno posledica ljubezenskih strasti, dolgo prihranjena in da sem se pravzaprav ukvarjala le s tem, kdaj bom prekinila navidezno zvezo z moškim, ki je bil prijeten, vendar me je na smrt dolgočasil. Ne pravim sicer, da je življenje brez čustev vedno zabavno. Tega bi se morala zavedati četica »samoaktualiziranih« in *samo-stojnih* žensk, ki zaradi dejstva, da je hladnost trenutno v modi, razglašajo, da »nimajo čustev«. Seveda je to potem izgovor za zganjanje promiskuitete, doma pa skrivaj jokajo v blazino, ker so navsezadnje vseeno upale, da jih dvajseti moški, ki jih je položil, ljubi. Z mano je bilo drugače: enostavno mi ni uspelo najti primerka, ki bi zbudil moje

zanimanje. Pa ne da bi bila hudo izbirčna ali kaj podobnega. Če bi spoznala moškega, pri katerem bi mi bila vsaj ena plat njegovega značaja strašansko všeč, bi se pri priči poročila z njim. No, morda ne zares poročila, zagotovo pa bi se spustila v resno zvezo. A kaj ko je vsem tem moškim, ki sem jih spoznavala, manjkalo toliko stvari! Bili so tako enoplastni, tako prozorni – le malo časa si potreboval, da si jih dobro spoznal, in ko se je to zgodilo, si si želel, da jih ne bi. Tovrstnemu zavračanju nasprotnega spola *strokovnjaki* pravijo strah pred bližino. To vem, ker sem v časih, ko sem mislila, da je z mano nekaj hudo narobe, prebrala kar nekaj priročnikov na to temo. Tisti bolj direktni gredo še malce dlje ... Če te obletavajo čedni primerki moškega spola, ti pa do njih ne čutiš niti trohice privlačnosti (ki, kot je znano, nima nobene povezave z značajem moškega, nekatere reči se tako rekoč zgodijo »na prvi stik«), skoraj mora biti v ozadju *inhibicija seksualne želje*, svari-rijo. Menda je to celo podlaga za kompleks večvrednosti, ženska, ki je živalski vzgibi ne ganejo, je namreč (vsaj po svojem lastnem mnenju) sposobna učinkovitejšega delovanja v družbi in celo lažje manipulira z moškimi. Tako kot Dominique Francon v *Izviru* Ayn Rand (preden spozna Howarda Roarka, seveda), s katero sem se rada primerjala, ko sem potrebovala argumente za opravičevanje svojega vedenja. Ne vem sicer, koliko šteje identifikacija s fiktivnim likom, a vendarle mi je bilo zavedanje, da oseba, ki mi je podobna, obstaja – pa čeprav na papirju –, v precejšnje uteho.

Moja resigniranost v povezavi z moškim spolom vseeno ni pomenila, da se v intimne stike nisem spuščala. Bilo je sicer res, da pobude nikoli niso prihajale od mene, pač pa od okolja. Morda sem imela občutek, da sem to človeku dolžna, ker se že toliko in toliko časa pozna, toliko

in toliko časa hodiva ven, med nama pa se je vzpostavila neka povezava, ki teži k premestitvi na višjo raven. Morda me je moški vizualno izjemno pritegnil in pričela sem gojiti upe, da se bo, če ga spustim bližje, zgodilo kaj več od zgolj všečnosti, pa do tega žal ni prišlo. Vzorec dojemanja lepih moških je bil pri meni bolj ali manj ustaljen. Seveda sem jih opazila, katera ženska pa jih ne? Vendar je bilo to čaščenje lepote bližje opazovanju estetske slike v galeriji kot nečemu z erotičnim podtonom. Nikoli si nisem zaželela, da bi se nekoga dotaknila ali ga odpeljala k sebi domov, tako kot mi na kraj pameti ni padlo, da bi se dotikala zavarovane slike, pa tudi močne želje po tem, da bi umetniški dosežek visel v moji spalnici, navadno nisem čutila. Prijetno očem, to pa je bilo tudi vse. Kdaj pa kdaj sem se vprašala, kakšni so pompozni občutki, o katerih razglablja polovica knjig na planetu. Vendar ima vsaka stvar dve plati, in tolažila sem se s tem, da mora biti po drugi strani precej žalostno, če se slepo zaljubiš v moškega, ki je daleč od takšnega, ki bi bil primeren zate, in postaneš čustvena spužva, ki počasi izgublja svoje dostojanstvo.

»Kje pa si bila včeraj?« sem Tanjo vprašala pri zajtrku. Zamisel o večeru s Tomažem sem opustila in se namesto tega s knjigo zavlekla v posteljo. Večerno branje je moj sprostitveni ritual že od malih nog, čeprav se knjig vsako leto lotevam z več akademske prtljage. Gotovo je precej lažje brati, če nisi študent slovenščine ter te jezik in književnost ne zanimata profesionalno. Sama se, nasprotno, vtaknem v skoraj vsako stavčno strukturo, občasno pa se poigram celo z mislimi, kako bi jaz spisala ta isti odlomek ali kaj bi morala storiti, da bi ideja, ki jo je želel izraziti pisec, prišla bolj do izraza. Ne vem, kdaj sem roman nazadnje prebrala izključno zaradi zgodbe – vedno prevladajo druge plati. Dogaja se tudi, da me med branjem zamotijo detajli, ki z razvojem dogajanja v knjigi nimajo neposredne povezave. Z besedami Mary Ann Shaffer in Annie Barrows: *V knjigi ti zbudi zanimanje neka drobna zadeva in ta drobna zadeva te privede do druge knjige, v tisti pa te znova neka malenkost pripelje do tretje knjige. Zadeva je geometrično progresivna, brez konca, ki bi se kazal na obzorju ...* S to razliko, da te »ta drobna zadeva« navadno pripelje do Googla, kar branje podaljša vsaj za kakšno uro ali dve. Precej naporno. Skratka, budna sem ostala kar dolgo, zato vem, da se Tanja ni vrnila vsaj do pol enajstih. *Where were you yesterday? The high drop. Where the hell were you yesterday? The low drop.* Tomaž, ki je študiral anglistiko, mi je nekoč razložil, kako pomembna je intonacija v angleščini. Osnovni intonacijski vzorci se med seboj kombinirajo v bolj zapletene tone, ki lahko izrazito spremenijo sporočilo stavka. Če se pri zastavljanju vprašanj držim višjih tonov, je verjetnost,

da se bo oseba počutila napadeno, manjša, z nižjim *the low drop* pa hitro zbudim vtis, da je odgovor nujen. Snov se mi je zdela precej zanimiva, čeprav vem, koliko živcev je požrla Tomažu (delno tudi zato, ker ni hodil na predavanja). Upala sem, da je Tanja moje vprašanje razumela tako, kot bi ga razumeli Angleži, če bi uporabila intonacijski vzorec *the high drop*: živahno in brez očitajočega podtona. Če zazna očitek, namreč hitro in učinkovito udari nazaj. Čeprav ne vem, kaj točno bi ji sploh lahko očitala. Seveda sem vedela, da je delala, tako kot obsesivno dela zadnjih petnajst let, odkar sta se s fotrom razšla. Tudi če bi šla po čudežu na zmenek, ji tega seveda ne bi zamerila, celo vesela bi bila zanjo. A ta vlak je že odpeljal – prihodnje leto jih bo dopolnila petdeset in najbrž bo pametneje, da se loti štrikanja, poleg tega je preveč nevrotična, da bi se sploh še kdo zanimal zanjo.

»V službi, kaj pa misliš? Jaz delam, ti pa posedáš doma. Preden si boš našla kako relativno dobro plačano počitniško delo, bo konec poletja. Lepo sem ti rekla, da ne bom krila tvojega minusa, pa tudi od avta se lahko poslovíš. To bi ti sicer moral plačati foter, ker sem jaz polovico izpita, ampak saj sama veš, da ne bo. Neverjetno, kaj vse je pripravljen narediti, da bi se izognil dodatnim stroškom.«

Spet ni došla, da se poskušam samo pogovarjati. Treba je bilo omiliti prvotno vprašanje – še enega njenih monologov o tem, kako podlo je, da foter preživnine ne plačuje redno, se mi res ni ljubilo poslušati.

»Narobe sem se izrazila. Jasno, da nisi bila nikjer drugje kot v službi, ampak zakaj tako dolgo?«

»Eh, ne sprašuj. Sem prihaja neka kitajska delegacija, mi pa smo zadolženi za njihovo nastanitev. Sekretarka je priletela že danes, da bi si ogledala hotele, v katerih lahko bivajo, in seveda sem jo morala jaz peljati naokoli. Za-